

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15Co/88/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4217221170
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavel Lukáč
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4217221170.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Lukáča a členov senátu JUDr. Jána Bzdúška a JUDr. Martiny Balegovej, v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s. so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, v konaní zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o. so sídlom Martinčekova 13, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 361 368, proti žalovanej: U. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. R.. XXXX/XX, A., o zaplatenie 976,19 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti II. výroku rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 14Csp/327/2017-125 zo dňa 13. júna 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Komárno č. k. 14Csp/327/2017-125 zo dňa 13. júna 2018 v napadnutej časti p o t v r d z u j e.

Žalovanej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 976,19 eura spolu s úrokom vyčísleným ku dňu 29.12.2014 vo výške 208,25 eura, úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 976,19 eura od 30.12.2014 do zaplatenia, poplatky vo výške 19,28 eura, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (I. výrok), vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol (II. výrok) a rozhodol, že žalobca má právo na náhradu trov konania v rozsahu 23,54 % trov konania (III. výrok).

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, ods. 2, § 53 ods. 1, ods. 5, § 54 ods. 1, ods. 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 186 ods. 2, § 151 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a v časti trov s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 2, § 262 ods. 2 CSP.

3. Súd prvej inštancie uviedol, že v prejednávanej veci súd vychádzajúc z nepopretých skutkových tvrdení žalobcu dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti podanej žaloby. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou platne vznikol záväzkovoprávny vzťah, na základe ktorého bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 1 000 eur ako aj to, že pre neplnenie zmluvných povinností žalovanou právnym predchodca žalobcu ku dňu 29.12.2014 predčasne ukončil zmluvný vzťah a žalovanú vyzval na okamžitú úhradu celej dlžnej sumy. S ohľadom na uvedené súd podanej žalobe v časti o zaplatenie istiny vo výške 976,19 eura s príslušenstvom - zmluvným úrokom

vo výške 25,50 % ročne a úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne vyčísleným k 29.12.2014 vo výške 208,25 eura, úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 976,19 eura za obdobie od 30.12.2014 do zaplatenia a v časti o zaplatenie poplatkov vo výške 19,28 eura vyhovel a žalovanú zaviazal na zaplatenie tejto dlžnej sumy tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Pokiaľ ide o uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 25,50 % ročne zo sumy 976,19 eura za obdobie od 30.12.2014 do zaplatenia, t. j. za obdobie po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, súd posudzujúc tento nárok v zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka prihladnuc na ustanovenie § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že žalobca má nárok na zmluvný úrok len do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (ktorej zmysel spočíva v predčasnom zosplatnení záväzku dlžníka z dôvodu porušovania zmluvných povinností dlžníkom), pretože týmto jednostranným právnym úkonom sa pohľadávka veriteľa predčasne stáva splatnou v celom rozsahu. Vzhľadom aj na účel zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnuté peňažné prostriedky, vyhlásením splatnosti úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, stratil žalobca právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej. Podľa názoru súdu dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. V danej veci právny predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu splatnosti úveru a tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. V tejto súvislosti súd poukazuje na ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého by sa zmluvné dojednanie (resp. dojednanie obchodných podmienok), ktoré by zaviazovalo žalovanú k plateniu zmluvných úrokov aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru odchyľovalo od zákona v neprospech spotrebiteľa, pretože by zhoršilo jeho postavenie. S poukazom na uvedené súd žalobu v časti uplatneného zmluvného úroku za obdobie odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru (t.j. od 30.12.2014) do zaplatenia zamietol. Súd v tejto súvislosti dopĺňa, že splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmami vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takéto konanie veriteľa neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Ohľadne tohto právneho názoru súd odkazuje aj na rozhodovaciu prax súdov SR napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP, keď vyčísliť

pomer úspechu a neúspechu strán sporu vyčíslia hodnotu predmetu sporu ku dňu vyhlásenia rozsudku (žalobca mal úspech v rozsahu 61,77 % a neúspech v rozsahu 38,23 %). Preto žalobcovi titulom náhrady trov konania priznal nárok na náhradu v rozsahu 23,54 % účelne vynaložených trov konania.

4. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, a to v jeho zamietajúcej časti. Svoje odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. a/, f/ a h/ CSP. V prvom rade namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu súd vychádzal, keď uzavrel, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Ak dôjde k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru veriteľom pre porušenie platobnej disciplíny dlžníka, veriteľ by mal mať rovnako zachované právo na vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutým úrokom, až do okamihu splatenia úveru. Poukázal na to, že rozhodovacia prax súdov otázky priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru je rôznorodá, že nie je v súlade s princípom právneho štátu, ktorého obsahom je vytvorenie právnej istoty. Úroky z úveru sú odplátou za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy a predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia a to či už v lehote alebo v omeškaní. Dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Zosplatnením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale dochádza k zmene obsahu záväzku. Poukazuje na to, že predmetné rozhodnutie vo svojom odôvodnení je nepreskúmateľné a poukázal na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov a Ústavného súdu SR. Navrhol rozsudok v zamietajúcej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť a žalobe vyhovel v celom rozsahu.

5. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadřila.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote (§ 362 CSP) a že spĺňa náležitosti § 365 a nasl. CSP preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej zamietajúcej časti a v časti týkajúcej sa trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalobcu so žalovanou uzatvoril dňa 12.08.2013 úverovú zmluvu č. 1315635154, na základe ktorej predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver vo výške 1 000 eur. Preto, že žalovaná porušila zmluvné povinnosti, poskytnutý úver riadne a včas nesplácala, vyhlásil predchodca žalobcu ku dňu 29.12.2014 poskytnutý úver za predčasne splatný a ku dňu predčasného zosplatnenia úveru vyčíslil svoju pohľadávku, ktorá pozostávala z dlžnej istiny vo výške 976,19 eura, dlžného úroku vo výške 208,25 eura a dlžných poplatkov vo výške 19,28 eura. Pokiaľ ide o vec samú, je potrebné konštatovať, že vo vzťahu k zamietajúcej časti výroku rozsudku, súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto skutkových a právnych zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd sa preto stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a s osvojením náležitého a presvedčivého odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančného súdu, na ktoré v plnom rozsahu súd odkazuje.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Žalobca v podanom odvolaní namietá nesprávne právne posúdenie veci. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva a o omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd

použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyvodil. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou došlo dňa 12.08.2013 k uzatvoreniu zmluvy o úvere, na základe ktorej predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver vo výške 1 000 eur. Je nepochybné, že uvedená úverová zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaná je spotrebiteľkou, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, a preto zo strany súdu nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu. V predmetnej veci súd prvej inštancie správne uzavrel, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi. Odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ veriteľ (v danom prípade žalobca) pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatenie úveru) potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z omeškania spolu s úrokmi z úveru.

11. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplatené úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové okamžité vrátenie celej požičanej istiny, kým dohodnutý úrok predstavuje cenu, za ktorú veriteľ poskytuje dlžníkovi istinu k dispozícii. Tento zisk predstavuje práve dohodnutý úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Takýto úrok predstavuje kapitalizovanú odplatu za celé obdobie postupného splácania úveru v splátkach. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov, kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. Teda zosplatením úveru nastáva stav, keď veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, s ktorou môže disponovať. Tým teda stráca nárok veriteľ na úroky za požičané peňažné prostriedky od spotrebiteľa. Ak teda spotrebiteľ už nemá právny titul na peňažné prostriedky u seba tieto užívať, niet dôvodu už na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by si spotrebiteľ mal právo držby finančných prostriedkov, inak by nastal nespravodlivý a ústavne nekonformný stav pre spotrebiteľa, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo zmluvy. Išlo by teda o stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by mal nárok na dohodnuté úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo. Spotrebiteľ by nemal žiadne garantované práva, ktoré by mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolané zmenou záväzku.

12. Odvolací súd záverom dodáva, že i akákoľvek dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách, platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do zaplatenia, spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Odvolací súd sa preto stotožňuje s názorom o neplatnosti takejto dohody (o zmluvných úrokoch popri úrokoch z omeškania) pre rozpor so zákonom (§ 39 a § 52 ods. 2 v spojení s § 517 ods. 2 OZ).

13. Súd prvej inštancie žalobu v časti uplatneného zmluvného úroku po zosplatení úveru preto správne zamietol.

14. Z uvedených dôvodov odvolací súd v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej zamietajúcej časti.

15. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a v danom prípade úspešnej žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože v priebehu odvolacieho konania jej žiadne trovy nevznikli.

16. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 až § 423 CSP pripúšťa. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom okrem prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.